

دانشگاه علوم توانبخشی و سلامت اجتماعی

بیمارستان توانبخشی رفیده

راهنمای

آموزشی

مددجویان

ارتقای مهارت های گفتاری بیمار آفازیک

تهیه کننده:

سمانه سبزعلیزاده

کارشناس ارشد پرستاری مراقبت ویژه

واحد آموزش به بیمار

آفازی (aphasia) یا زبان‌پریشی، نوعی اختلال زبانی است که می‌تواند توانایی فرد را در صحبت کردن، درک کردن، خواندن و نوشتن تحت تأثیر قرار دهد. دو نوع زبان‌پریشی وجود دارد:

زبان‌پریشی بیانی: مشکل در انتخاب کلمه درست و تولید آوای مناسب برای گفتن نظرات زبان‌پریشی بیانی نامیده می‌شود.

زبان‌پریشی دریافتی: فرد در دریافت و فهم سخن دیگران مشکل دارد. اگر تنها قادر به درک جملات پیچیده نباشد، دچار زبان‌پریشی خفیف است و اگر متوجه هیچ حرفی نشود زبان‌پریشی شدید دارد.

🌈 وقتی کلمه مناسب پیدا نمی‌شود چه باید کرد؟

- ❖ زمانی که دنبال نام چیزی می‌گردید، آن را توصیف کنید و درباره اش حرف بزنید. خود را تنها به یافتن نام اصلی و دقیق کلمه محدود نکنید. به یاد داشته باشید که مهم است که بتوانید منظور خود را برسانید؛ نه آن که حتماً کلمه مناسب و آوای درست آن را به کار ببرید.
- ❖ وقتی در ذهن خود به دنبال کلمه ای هستید، حافظه خود را به صورت سازماندهی شده و در گروه ها و زیر گروه های مختلف جستجو کنید. برای مثال می‌خواهید نام فردی را به خاطر بیاورید؛ ابتدا از خود بپرسید مرد است یا زن؟ حالا به ترتیب حروف الفبا را در ذهن خود مرور کنید.
- ❖ اگر کلمه ای خاص را پیدا نکردید، از نشانه ها و حرکات همراه آن کلمه استفاده کنید. (برای مثال صدای حیوانات به عنوان نشانه ای از نام حیوان)

🌈 چگونه می‌توان به فردی که مشکل گفتار دارد، کمک کرد؟

- ❖ تند تند صحبت نکنید و سعی کنید جملات کوتاه با کلمات ساده به کار ببرید.
- ❖ در گفتگو از این شاخه به آن شاخه نپرید.
- ❖ سر صدای مزاحم و عوامل حواس پرتی را کاهش دهید.
- ❖ فرد را تحت فشار نگذارید؛ اصرار نکنید حتماً کلمه ای خاص را به زبان بیاورد؛ او را ترغیب کنید تا جمله اش را به پایان برساند.
- ❖ اگر متوجه مطلبی نشدید، تظاهر به فهمیدن نکنید. سعی نکنید او را بیهوده دلخوش کنید؛ به یاد داشته باشید که با فردی هوشمند رو برو هستید.
- ❖ اگر تنها بخشی از کلام فرد را متوجه شدید، همان کلمات را تکرار کنید. لازم نیست تمام سخن او تکرار شود. برای مثال بگویید "گفتی تعطیلات کجا می‌روی؟"
- ❖ صبور باشید.

🌈 سوال

یک راهکار برای زمانی که نام کسی را به یاد نمی‌آورید، بگویید.

دو راهکار برای کمک به فردی که در یافتن کلمه مناسب مشکل دارد، بیان کنید.

🌈 تمرین برای ارتقای مهارت گفتاری:

برای هر کدام از کلمات زیر، معنای مشابه را پیدا کنید

- ۱ خانه
- ۲ چهار پایه
- ۳ قایق
- ۴ خانواده
- ۵ توالت
- ۶ گشتی
- ۷ گیاه

برای هر کدام از کلمات زیر، دو کلمه متضاد بنویسید.

- ۱ شجاع
- ۲ بلند
- ۳ فراموشی
- ۴ گران
- ۵ نرم

با مرتب کردن کلمات به هم ریخته زیر یک جمله بگویید.

- ۱ دوست دارند- شیر - گربه ها
- ۲ من- کیف- بود- سنگین
- ۳ خیلی- بود- نقاشی- زیبا
- ۴ ببرم- اتومبیل- من- پارکینگ-را-باید-به
- ۵ تاخیر-ده دقیقه-قطار-حرکت-با- خواهد کرد

هر کدام از کلمات پایین معنا و مفهومی را تداعی می کنند، آن را بیابید (برای مثال تیزی، فلزی، غذا= چاقو)

- ۱ پول، رمز و کارت
- ۲ لباس، میخ و خیس
- ۳ سخت، سیاه و خط سفید
- ۴ روشنایی، لامپ و پاده رو
- ۵ جاده، بلیط و سفر

برای هر کدام از کلمات دو یا چند معنی پیدا کنید (برای مثال شیر= شیر جنگل شیر گاو و شیر آب)

- ۱ کانادا
- ۲ سیم

گور	۳
پرتقال	۴
کلید	۵
دست	۶
پشت	۷
شیشه	۸

با استفاده از حروف کلمات را کامل کنید.

- ۱ ب-ا-ت (راهنمایی: وسیله بازی کودکان)
- ۲ ر-ا-ک (راهنمایی: هر روز انجام میدهم)
- ۳ ه-ن-گ-ن (راهنمایی: نام حیوانی بزرگ)
- ۴ و-ر-م (راهنمایی: نام شهر)

منابع:

کتاب کار و تمرین توانبخشی مغزی نویسنده: تره ور پاول، مترجم دکتر مهدی شریف الحسینی (چاپ دوم ۱۴۰۰)